

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **J. H.**, proti žalovanému: **Finanční úřad pro Liberecký kraj**, se sídlem 1. máje 97/25, Liberec, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 3. 2019, čj. 500578/19/2601-80541-507338, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 1. 10. 2019, čj. 59 Af 18/2019-36,

t a k t o :

- I.** Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **s e z a m í t á .**
- II.** Kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci ze dne 1. 10. 2019, čj. 59 Af 18/2019-36, **s e z a m í t á .**
- III.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Usnesením ze dne 1. 10. 2019 krajský soud nepřiznal žalobci osvobození od soudních poplatků (výrok I.) a zamítl jeho návrh na ustanovení zástupce (výrok II.). V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že žalobce nesplnil poplatkovou povinnost za podání žaloby a návrh na přiznání odkladného účinku žaloby. Namísto toho požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce. Těto žádosti krajský soud nevyhověl, neboť žalobce navzdory řádnému poučení o následcích neprokázal své majetkové poměry.

[2] Proti tomuto usnesení podal žalobce (stěžovatel) včasnou kasační stížnost. V ní namítl, že krajský soud zkreslil rozhodný skutkový i právní stav, rozhodl na základě domněnek a upřel mu právo vyjádřit se k věci. Stěžovatel uvedl, že podal včasnou a důvodnou žalobu a dostatečně doložil žádost o osvobození od soudních poplatků a návrh na ustanovení zástupce. Vzhledem k těmto tvrzením stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil napadené usnesení krajského soudu. Současně požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[3] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

[4] NSS předně uvádí, že vzhledem k bezodkladnému vynesení rozhodnutí nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[5] Dále nebylo nutno rozhodovat ani o návrhu stěžovatele na osvobození od soudních poplatků, neboť podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí krajského soudu (s výjimkou procesního rozhodnutí, kterým se řízení o žalobě končí) nevzniká stěžovateli poplatková povinnost (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 9. 6. 2015, čj. 1 As 196/2014-19). Napadené usnesení, kterým krajský soud zamítl žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce pro řízení o žalobě, nepochybně takovým procesním rozhodnutím je.

[6] Z právě citovaného usnesení rozšířeného senátu současně plyne, že ač je povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem obecně jednou ze základních podmínek řízení o kasační stížnosti, ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. se neuplatní v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jež slouží toliko k zajištění podmínek řízení nebo jeho řádného průběhu. Takovým typem rozhodnutí je i nyní napadené usnesení, jak již NSS uvedl výše. V daném případě tak ani podmínka povinného zastoupení stěžovatele advokátem nemusí být splněna. NSS i tak vážil, zda je, přes právě uvedené, ustanovení zástupce v nynějším řízení o kasační stížnosti nezbytně třeba k ochraně práv stěžovatele. Dospěl přitom k závěru, že tomu tak není. Kasační stížnost splňuje předepsané náležitosti a lze z ní seznat, z jakých skutkových a právních důvodů stěžovatel považuje napadené usnesení krajského soudu za nezákonné. NSS proto nic nebrání v tom, aby o takto formulované kasační stížnosti věcně rozhodl a nezpůsobil přitom stěžovateli v důsledku jeho neznalosti práva jakoukoli újmu. NSS tudíž stěžovateli zástupce pro řízení o kasační stížnosti neustanovil (*vyrok I.*).

[7] Při posuzování přípustné kasační stížnosti NSS dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou. Důvodnost kasační stížnosti posoudil NSS v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.); neshledal přitom vady, jimiž by se musel zabývat i bez návrhu.

[8] Kasační stížnost není důvodná.

[9] K námitce, že krajský soud rozhodl na základě zkráceného skutkového a právního stavu, respektive na základě domněnek, ke kterým se stěžovatel nemohl vyjádřit a které jsou v rozporu s předloženými podklady, NSS zdůrazňuje, že český právní řád soudům neukládá, aby s účastníky řízení konzultovaly své úvahy. Stěžovatel měl možnost přednést veškerá svá tvrzení a nahlížet do spisu. Skutečnosti a úvahy uvedené v odůvodnění napadeného usnesení jsou koherentní a podložené spisovým materiálem.

[10] Základní podmínku pro osvobození od soudních poplatků tedy tvoří povinnost žadatele doložit, že nemá dostatečné prostředky (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Tuto podmínku však stěžovatel v průběhu celého řízení před krajským soudem nesplnil, neboť nepředložil žádné doklady, které by osvědčovaly jeho špatnou finanční situaci. V reakci na výzvu soudu k vyplnění prohlášení o majetkových a výdělkových poměrech stěžovatel prostou e-mailovou zprávou sdělil, že vyžádané dokumenty zasílá poštou. V poštovní zásilce ze dne 23. 9. 2019 stěžovatel informoval soud, že z důvodu poruchy tiskárny přílohu odešle až po její opravě. Uvedené podání je přitom vytištěno tiskárnou, která má být podle stěžovatele nefunkční. Jak navíc správně uvedl krajský soud, případná porucha tiskárny nebránila stěžovateli k vyplnění prohlášení o majetkových a výdělkových poměrech, jelikož prohlášení mu soud poslal vytištěné poštou.

pokračování

[11] Podle konstantní judikatury NSS „[p]ovinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje“ (srov. usnesení ze dne 25. 1. 2005, čj. 7 Azs 343/2004-50, č. 537/2005 Sb. NSS). NSS tedy uzavírá, že stěžovatel věrohodně a úplně neprokázal svou majetkovou a výdělkovou situaci. Krajský soud proto rozhodl správně, pokud mu osvobození od soudních poplatků nepřiznal.

[12] Podle § 35 odst. 10 věty první s. ř. s. prvotní podmínkou pro ustanovení zástupce soudem je existence předpokladů pro osvobození od soudních poplatků. Krajský soud proto rozhodl správně, pokud návrhu stěžovatele na ustanovení zástupce nevyhověl.

[13] S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti NSS dospěl k závěru, že kasační stížnosti není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl (*vyrok II.*). O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch; žalovanému náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly (*vyrok III.*).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. prosince 2019

Zdeněk Kühn
předseda senátu